

Lidmila Výšková – scénář k audioreportáži

Paní Lidmila Výšková, rozená Lídlová, se narodila v roce 1923 v Manětíně. Žila pouze se svou matkou, protože její rodiče byli rozvedeni, což ovšem v této době nebylo nijak obvyklé.

“V mých šesti letech se rozvedli, otec se odstěhoval do Prahy s jinou ženou a maminka se mnou se odstěhovala do Plzně.”

Po skončení povinné školní docházky se vyučila kadeřnicí.

“ Skončila jsem vlastně školu ve čtrnácti, no a čtyři roky jsem potom se učila tu kadeřnici tady v Plzni na Doudlevecké třídě.”

Když začala válka, bylo jí pouhých 15 let.

“Bylo hrozný počasí. Padal sníh, vítr a přijeli ty vojáci, přijeli na motorkách, ty první to byl ten předvoj a za nima potom jely tanky.”

Ve svých 19 ti letech byla nuceně nasazena. V předešlých letech byli nasazováni hlavně chlapci, ale v důsledku velkých ztrát na frontách musely být postupně nasazovány i ženy. Podmínky, ve kterých lidé v lágrech žili, nebyly dobré. Záleželo ovšem také na tom, kde byli nasazeni, jaké byli národnosti a také jakého náboženského vyznání či rasy. Paní Výšková měla štěstí, že byla nasazena v lágru, kde se s internovanými zacházelo velmi dobře.

“ Po roce toho zaměstnání v Plasích jsem dostala vyrozumění z pracovního tábora z Kralovic, že musím nastoupit na nucenou práci do Německa. “

Nevěděla, kam přesně je posílána, protože na oznámení o nuceném nasazení byla zmínka pouze o Mnichově.

“Odvezli nás na autobus a zas jsme nevěděli, kam půdeme, nic. A jeli s námi německý vojáci. Tma všude, nás vezli, a najednou jsme stáli v lese. Byl to ten lágr, který byl obsazený německýma vojákama.”

Paní Výšková pracovala v kuchyni. Nejen jí, ale i dalším děvčatům bylo líto ruských zajatců, a proto jim s velkou odvahou házely kůrky chleba, aby alespoň něco snědli.

“No tak potom ta jedna Němka, ta, jak sme se jí bály, tak nás jednou zahlídla. My jsme říkaly "no to bude zle, jestli na nás bude žalovat, tak asi něco schytáme". Jenomže ona na nás nežalovala, ona přišla a řekla jenom "já" prý "jsem vás viděla, já mam tři syny a všichni jsou v Německu u Stalingradu". Zrovna tam byla ta nejhroznější válka a říkala "jestli pak jim tam ta některá ruská matka podá taky kousek chleba".

V lágru zůstala pouhých pár měsíců. Povedlo se jí, díky známostem jejího budoucího manžela, dostat propustku zpět do Čech na 14 dní, aby se zde mohla vdát. 14ti denní propustka byla standardní doba, kterou dostávala většina žadatelů. Otěhotněla a do lágru už se nevrátila.

“Jednou přišel další telegram, znova výhrůžka že jestli se nevrátím, že mě čeká ten Mirošov. Mezi tím jsem byla už dva měsíce těhotná, to bylo hned po svatbě, abych nemusela zpátky. No, tak jsem měla strach. Vždycky když přijel nějaký autobus, tak jsem byla na půdě schovaná. No, a takhle to vydrželo do března a pořád, to už se zhoršovala válka, utíkali Rusové, už utíkali z fronty, takže už po mě asi nepátrali, protože najednou mi přišla zpátky karta, doplatek asi 200 marek, co mi byli dlužni a rozvázanej pracovní poměr.”

V současnosti paní Výšková žije v Plzni a je matkou dvou dětí a babičkou pěti vnoučat.